ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ Г-ЖА V. TRSTENJAK

представено на 28 април 2010 година[1]

Съдържание

I — Въведение ..... I - 9993

II — Правна уредба ..... I - 9994

А — Директива 89/106 ..... I - 9994

Б — Директива 89/686 ..... I - 9996

В — Решение 93/465 ..... I - 9997

III — Европейски хармонизиран стандарт EN 795 ..... I - 9997

IV — Факти и преюдициално запитване ..... I - 10000

V — Производство пред Съда ..... I - 10002

VI — Доводи на страните ..... I - 10003

А — По първия преюдициален въпрос ..... I - 10003

Б — По втория преюдициален въпрос ..... I - 10004

В — По третия преюдициален въпрос ..... I - 10005

Г — По четвъртия преюдициален въпрос ..... I - 10006

Д — По петия преюдициален въпрос ..... I - 10006

Е — По шестия преюдициален въпрос ..... I - 10007

Ж — По седмия и осмия преюдициален въпрос ..... I - 10008

1 — Език на оригиналния текст: немски.

VII — Правни съображения ..... I - 10009

А — Общи положения ..... I - 10009

Б — Първи преюдициален въпрос ..... I - 10010

В — Втори преюдициален въпрос ..... I - 10014

Г — Трети преюдициален въпрос ..... I - 10016

Д — Четвърти преюдициален въпрос ..... I - 10018

Е — Пети преюдициален въпрос ..... I - 10021

Ж — Шести преюдициален въпрос ..... I - 10021

З — Седми и осми преюдициален въпрос ..... I - 10022

VIII — Заключение ..... I - 10023

I — Въведение

1. В настоящото преюдициално производство по реда на член 234 ЕО [2] Rechtbank 's-Gravenhage, наричан по-долу „запитващата юрисдикция", сезира Съда с осем преюдициални въпроса относно тълкуването на Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно сближаването на законовите, подзаконови и административни разпоредби на държавите членки по отношение на строителните продукти [3], както и на Директива 89/686/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на личните предпазни средства [4].

2. С тези преюдициални въпроси запитващата юрисдикция цели по същество да се установи дали такива анкерни устройства

2 — Преюдициалното производство се провежда съгласно Договора от Лисабон за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност, подписан на 13 декември 2007 г. (ОВ C 306, стр. 1), а понастоящем е регламентирано в член 267 от ДФЕС.

3 — ОВ L 40, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 9, стр. 3, в редакцията, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 29 септември 2003 година за адаптиране към Решение 1999/468/ЕО на Съвета на разпоредбите относно комитетите, които подпомагат Комисията при упражняването на изпълнителните ѝ правомощия, определени в актовете, които подлежат на процедурата, посочена в член 251 от Договора за Европейската общност (ОВ L 284, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 4, стр. 213).

4 — ОВ L 399, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г.; глава 13, том 9, стр. 214, в редакцията, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003.

за защита срещу падане от височина при работа на равни покриви, които включват здраво свързан с покрива анкер, могат да попаднат в приложното поле на Директива 89/106 и/или в приложното поле на Директива 89/686. Във връзка с това запитващата юрисдикция иска също да се установи дали и при какви условия на такива анкерни устройства може да бъде поставена маркировката „ЕО“.

II — Правна уредба

A — *Директива 89/106*

3. Член 1 от Директива 89/106 гласи:

„1. Настоящата директива се прилага за строителни продукти, доколкото съществените изисквания по отношение на строежите, посочени в член 3, параграф 1, се отнасят за тях.

2. За целите на тази директива, строителен продукт“ е всеки продукт, който се произвежда за трайно влагане в строежи, включващи както сгради, така и гражданско строителство.

За краткост „строителни продукти“ ще се наричат по-нататък „продукти“; за краткост резултатите от строителството, включващи както сгради, така и гражданско строителство, ще се наричат по-нататък „строежи“.

4. Член 2 от Директива 89/106 гласи:

„1. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че посочените в член 1 продукти, предназначени за употреба в строежи, могат да бъдат предлагани на пазара, само ако са годни за предвижданата употреба, т.е. че притежават характеристики, подходящи за строежите, в които се влагат, монтират, поставят или инсталират и, ако са правилно проектирани и изпълнени, могат да задоволят посочените в член 3 съществени изисквания в случаите, когато подобни строежи са предмет на разпоредби, съдържащи такива изисквания.

2. Когато продуктите са предмет на други директиви по отношение на други аспекти, които предвиждат прилагането на посочената в член 4, параграф 2 маркировка на „ЕО“, последната показва, че продуктите удовлетворяват условията и на другите директиви.

[…]“.

5. Член 3 от Директива 89/106 гласи:

„1. Съществените изисквания, приложими към строежите, които могат да повлияят върху техническите характеристики на даден продукт, са изложени в приложение I.

[…]

3. Съществените изисквания се конкретизират в документи (тълкувателни документи) за създаване на необходимите връзки между упоменатите в параграф 1 съществени изисквания и възлаганията за стандартизиране, възлаганията за указания за европейско техническо одобрение или други технически спецификации, признати по смисъла на членове 4 и 5“.

6. Член 4 от Директива 89/106 предвижда:

„1. За целите на тази директива, стандартите и техническите одобрения се наричат технически спецификации“.

За целите на тази директива, хармонизирани стандарти са техническите спецификации, приети от Европейския комитет по стандартизация и Европейския комитет по стандартизация в електротехниката или и от двата органа, по направени от Комисията възлагания, в съответствие с Директива 83/189/ЕИО, на базата на становище от Комитета по член 19 и в съответствие с общите разпоредби, отнасящи се до сътрудничеството между Комисията и горните два органа, подписани на 13 ноември 1984 г.

2. Държавите членки приемат, че продуктите са годни за употреба, ако дават възможност на строежите, за които са предназначени (при условие че последните са правилно проектирани и изпълнени) да задоволяват съществените изисквания, упоменати в член 3, когато тези продукти носят маркировката „ЕО“, показваща, че те удовлетворяват всички условия на тази директива, включително процедурите за оценяване на съответствието съгласно глава V и процедурата, предвидена в глава III.

7. Член 7 от Директива 89/106 има следното съдържание:

„1. С цел да се осигури качеството на хармонизираните стандарти за продукти, стандартите трябва да бъдат разработвани от европейските организации по стандартизация въз основа на възлагания, реализирани от Комисията, в съответствие с процедурата, изложена в Директива 83/189/ЕИО, след консултация с Комитета, предвиден в член 19, и в съответствие с подписаните на 13 ноември 1984 г. общи разпоредби за сътрудничество между Комисията и тези органи.

2. Така разработените стандарти трябва да бъдат съобразени, доколкото това е възможно на практика, с характерната за експлоатационните характеристики на продуктите терминология, като се отчитат тълкувателните документи.

3. Веднага след изработването на стандартите от европейските организации по стандартизация, Комисията публикува отпратки за стандартите от серия „C“ в *Официален вестник на Европейските общности*“.

Б — *Директива 89/686*

8. Член 1 от Директива 89/686 гласи:

„1. Настоящата директива се отнася за лични предпазни средства, наричани по-долу „ЛПС“.

Тя определя условията, определящи пускането им на пазара и свободното им движение в рамките на Общността, както и основните изисквания за безопасност, които ЛПС трябва да изпълняват, за да осигурят защитата на здравето и безопасността на ползвателите.

2. За целите на настоящата директива, ЛПС е всяко съоръжение или приспособление, проектирано за носене или държано за лична защита срещу един или повече рискове за здравето или безопасността.

ЛПС също така обхваща:

а) единица, съставена от няколко съоръжения или приспособления, които са интегрално свързани от производителя за защита на човека срещу един или повече едновременни риска;

б) защитно съоръжение или приспособление, комбинирано — с възможност за разделяне или неразделно — с лична незащитна екипировка, носен или държан от човек за извършване на конкретна дейност;

в) взаимозаменяеми компоненти на ЛПС, които са основни за задоволителното им функциониране и се използват единствено за такава екипировка.

3. Всяка система, пусната на пазара заедно с ЛПС за свързването ѝ с друг външен, допълнителен уред, се разглежда като интегрална част от тези средства, дори ако системата не е предназначена за постоянно носене или държане от потребителя за целия период на излагане на риск.

[…]“

9. Съгласно член 3 от Директива 89/686 посочените в член 1 ЛПС изпълняват основните изисквания за здраве и безопасност, предвидени в приложение II.

10. Съгласно член 4, параграф 1 от Директива 89/686 държавите членки не забраняват, ограничават или възпрепятстват пускането на пазара на ЛПС или компоненти на ЛПС, които удовлетворяват разпоредбите на настоящата директива и които носят маркировка „ЕО“, от която е видно, че те отговарят на изискванията на тази директива, включително и на процедурите за сертифициране по глава II.

B — *Решение 93/465*

11. Член 1 от Решение 93/465/ЕИО на Съвета от 22 юли 1993 година относно модулите за различните фази на процедурите за оценяване на съответствието и правилата за поставяне и използване на маркировката за съответствие [ЕО], които са предназначени за използване в директивите за техническо хармонизиране [5], гласи следното:

„1. Процедурите за оценяване на съответствието, които ще се използват в директивите за техническа хармонизация, отнасящи се за търговията с индустриални продукти, трябва да се изберат измежду модулите, описани в приложението и в съответствие с критериите, дадени в настоящото решение и в общите разпоредби в приложението.

[…]

2. Това решение установява правилата за поставяне на маркировката за съответствие [ЕО], уредена в законодателството на Общността относно проектирането, производството, пускането на пазара, пускането в действие или употребата на индустриалните продукти.

[…]“

III — Европейски хармонизиран стандарт EN 795

12. Европейският хармонизиран стандарт EN 795 (наричан по-долу „EN 795“) е приет на 29 март 1996 г. от Европейския комитет по стандартизация и публикуван от Комисията на 12 февруари 2000 г. във връзка с прилагането на Директива 89/686

5 — ОВ L 220, 30.8.1993 г., стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 13, стр. 42.

като хармонизиран стандарт по смисъла на тази директива [6].

13. EN 795 гласи следното:

„1. Приложно поле

Този стандарт определя изисквания, процедури за изпитвания и инструкции за употреба и маркировка на анкерни устройства, предназначени за използване изключително с лични предпазни средства срещу падане от височина.

Този стандарт не се отнася за обезопасяващи куки за покриви съгласно EN 517 и за пътеки съгласно EN 516, нито за фиксирани точки на закрепване, образуващи част от оригиналната структура.

[…]

3. Определения

При прилагане на този стандарт важат следните определения:

3.1 Анкерни устройства: самостоятелна част, поредица от самостоятелни части или компоненти с една или повече фиксирани точки на закрепване.

3.2 Самостоятелна част: част от компонент или системна част, въжета, колани за придържане, халки за закрепване, скрепяващи части или управления са примери за самостоятелни части.

[…]

3.4 Фиксирана точка на закрепване: самостоятелни части, към които след монтиране на анкерните устройства могат да се закрепват лични предпазни средства.

3.5 Анкер: самостоятелна част или самостоятелни части, които са трайно закрепени към оригинална структура и към които могат да се закрепват анкерни устройства или лични предпазни средства.

[…]

6 — Съобщение на Комисията от 12 февруари 2000 г. във връзка с прилагането на Директива 89/686/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 г. относно личните предпазни средства, изменена с Директива 93/68/ЕИО, Директива 93/95/ЕИО и Директива 96/58/ЕО (ОВ C 40, стр. 5). В тази публикация обаче се указва изрично, че тя не се отнася до оборудването, описано в класове A (строителни анкерни устройства), C (анкерни устройства с хоризонтални гъвкави въжета) и D (анкерни устройства с хоризонтални корави анкерни релси); вж. точка 121 от настоящото заключение.

3.13 Класове	4.3 Особени изисквания спрямо анкерни устройства
3.13.1 Клас A	4.3.1 Клас A
3.13.1.1 Клас A1	
Клас A1 включва анкери за закрепване към вертикални, хоризонтални и наклонени повърхности — например стени, колони, епистили (виж снимка 1).	4.3.1.1 Клас A1 — Изпитвания на строителни мостри на анкерни устройства за закрепване към вертикални, хоризонтални и наклонени повърхности
[…]	Извършва се статично изпитване съгласно 5.2.1. В този случай се прилага натоварване в размер на 10 kN в посоката, в която то може да се прояви в процеса на използване. Натоварването трябва да продължи да се прилага в продължение на три минути. Анкерното устройство трябва да издържи на натоварването.
3.13.1.2 Клас A2	
Клас A2 включва анкери за закрепване към покриви с наклон (виж снимка 2).	Извършва се изпитване на динамичната устойчивост съгласно 5.3.2. Падащото тяло трябва да бъде задържано.
[…]	[…]

5.2 Провеждане на изпитване за статична устойчивост

5.2.1 Анкерни устройства от клас A1

Съгласно указанията за монтиране анкерното устройство се закрепва към мостра от строителния материал, за който то е предназначено […]

Съоръжението за провеждане на изпитване на статичната устойчивост съгласно 4.1.1 бива така настроено, че натоварването в процеса на изпитвания да действа в обичайната за практиката посока. Фиксираната точка на закрепване се натоварва със статичната сила на изпитване съгласно предвиденото в 4.3.1.1. Проверява се дали анкерното устройство издържа на натоварването.

[…].“

IV — Факти и преюдициално запитване

14. Спорът по главното производство се води между двама производители на анкерни устройства за защита от падане от височина при работа върху равни покриви. По същество той се отнася до това дали анкерните устройства на другия производител са сигурни и дали съответните анкерни устройства могат или трябва да носят маркировката „ЕО“.

15. Първият ищец по главното производство, Latchways plc, произвежда анкерни устройства „Mansafe Constant Force Post“. Вторият ищец по главното производство, die EuroSafe Solutions BV, е нидерландският търговец, който продава тези анкерни устройства. Първият ответник по главното производство, Kedge Safety Systems BV, произвежда анкерните устройства „Kedge Safety“, които се продават от втория ответник по главното производство, а именно Consolidated Nederland BV.

16. Интегрална част от разглежданите анкерни устройства се явява анкер, който трябва здраво да бъде фиксиран към покрива. Към този анкер може да бъде закрепено обезопасително въже, към което работникът, извършващ покривни дейности, се завързва с носения от него колан.

17. От техническа страна анкерното устройство „Mansafe Constant Force Post“ се отличава с това, че анкерът здраво се фиксира към покрива чрез завинтване. Анкерът „Kedge Safety“, от своя страна, се закрепва посредством залепване с розетка за съдържащо битум покривно покритие. Следователно както „Mansafe Constant Force Post“, така и „Kedge Safety“ следва да бъдат класифицирани като анкерни устройства от клас A1 по смисъла на Хармонизирания стандарт EN 795.

18. През 2004 г. германски орган за изпитвания и сертифициране извършва по поръчка на ответниците изпитвания на „Kedge Safety“ като анкерно устройство от клас A1 по смисъла на Хармонизирания стандарт EN 795:1996, раздели 5.2.1 и 5.3.2. На основата на тези изпитвания на 6 октомври 2004 г. са издадени сертификат и доклад за изпитвания, съгласно които „Kedge Safety“ отговаря на този стандарт относно точките, предмет на изпитванията.

19. През 2005 г. ищците по главното производство два пъти възлагат изпитване на „Kedge Safety“ на друг орган за изпитвания. Този орган за изпитвания констатира, че при определени климатични условия „Kedge Safety“ проявява недостатъчна устойчивост при натоварване и по този начин не изпълнява EN 795.

20. Указвайки тези резултати от изпитванията, ищците по главното производство настояват ответниците по главното производство да преустановят разпространяването на „Kedge Safety“ поради недостатъчна безопасност, както и да изискат обратно от потребителите вече получените от тях анкерни устройства от този вид. Ответниците по главното производство отхвърлят това искане.

21. На фона на този спор относно безопасността на „Kedge Safety“ ищците по главното производство настояват в частност да се постанови, че „Kedge Safety“ може да се продава само с маркировка „ЕО“. При условията на евентуалност ищците по главното производство в частност настояват да се постанови, че ответниците по главното производство трябва да се въздържат от каквото и да било указване, че „Kedge Safety“ отговаря на изискванията на EN 795.

22. Ответниците по главното производство предявяват насрещен иск, и в частност настояват да се постанови, че ищците по главното производство са поставили погрешно маркировка „ЕО“ на своя продукт „Mansafe Constant Force Post“.

23. Във връзка с това запитващата юрисдикция е поставена пред въпроса дали посочените анкерни устройства могат да попаднат в приложното поле на Директива 89/106 и/или на Директива 89/686. Запитващата юрисдикция трябва също така да реши дали и при какви условия такива анкерни устройства може, съответно трябва да бъдат снабдени с маркировка „ЕО“.

24. Тъй като запитващата юрисдикция има съмнения относно тълкуването на релевантните разпоредби от Директиви 89/106 и 89/686, тя поставя на Съда следните преюдициални въпроси:

„1. Попадат ли анкерните устройства от клас A1 по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 (които имат предназначението да бъдат трайно закрепени към обекта и да не се демонтират) изключително в приложното поле на Директива 89/106?

2. При отрицателен отговор на първия въпрос, попадат ли тези анкерни устройства — евентуално като компонент на личните предпазни средства — в приложното поле на Директива 89/686?

3. При отрицателен отговор на първия и втория въпрос, трябва ли предвид приложение II към Директива 89/686, и в частност точка 3.1.2.2 от него, да се извършва изпитване дали лично предпазно средство, което попада в приложното поле на тази директива, само за себе си отговаря на съществените изисквания на тази директива или в този случай трябва също да се разгледа въпроса дали анкерното устройство, към което е прикрепено личното предпазно средство, е безопасно при предвидими условия на употреба по смисъла на приложение II?

4. Допуска ли общностното право, и в частност Решение 93/465[7], върху анкерно устройство като посоченото в първия въпрос факултативно да се поставя маркировка ЕО като доказателство за неговото съответствие с Директива 89/686 и/или с Директива 89/106?

5. При изцяло или отчасти положителен отговор на четвъртия въпрос, коя процедура или процедури следва да се съблюдава(т) с оглед на определяне на съответствието с Директива 89/686 и/или с Директива 89/106?

6. Трябва ли по отношение на анкерните устройства по смисъла на първия въпрос Европейският хармонизиран стандарт EN 795 да се счита за общностно право, което е предмет на тълкуване от Съда на Европейските общности?

7. При положителен отговор на шестия въпрос, трябва ли Европейският хармонизиран стандарт EN 795 да се тълкува в смисъл, че анкерното устройство, описано в първия въпрос, следва да бъде подложено на изпитване (от нотифициран орган) при предвидими условия на употреба (като външна температура, атмосферно въздействие, стареене на самото анкерно устройство и/или на материалите, с които то е закрепено, съответно на покривната конструкция)?

8. При положителен отговор на седмия въпрос, трябва ли изпитванията да бъдат провеждани при съблюдаване на (посочените в инструкциите за употреба) ограничения за употреба?“

V — Производство пред Съда

25. Актът за преюдициално запитване от 23 април 2008 г. е постъпил в деловодството на Съда на 29 април 2008 г. Ищците по главното производство, ответниците по главното производство, правителствата на Кралство Нидерландия и Кралство Белгия, както и Комисията представят своите

7 — В акта за преюдициално запитване погрешно се прави позоваване на Директива 93/465/ЕИО.

становища в писмената фаза от производството. В съдебното заседание от 25 февруари 2010 г. вземат участие представителите на ищците и ответниците по главното производство, както и Комисията.

VI — Доводи на страните

А — *По първия преюдициален въпрос*

26. На първия преюдициален въпрос, дали анкерните устройства от клас А1 по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 попадат изключително в приложното поле на Директива 89/106, ответниците по главното производство дават положителен отговор. Ищците по главното производство, Комисията и нидерландското и белгийското правителство дават отрицателен отговор.

27. Ответниците по главното производство се основават на съдържащото се в член 1, параграф 2 от Директива 89/106 понятие, съгласно което под „строителен продукт“ се разбира всеки продукт, който се произвежда за трайно влагане в строежи, включващи както сгради, така и гражданско строителство. Тъй като разглежданите анкерни устройства са предназначени да бъдат трайно закрепени към покрив, те следва да бъдат квалифицирани като строителни продукти, по отношение на които Директива 89/106 съгласно член 1, параграф 1 намира приложение. Ответниците по главното производство считат, че тяхната позиция се потвърждава от факта, че генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ на Европейската комисия още от 2007 г. извършва изпитвания за издаване на техническо одобрение за „Kedge Safety“ съгласно член 8 и сл. от Директива 89/106 [8].

28. Ищците по главното производство обаче са на мнение, че разглежданите анкерни устройства не са произведени, за да бъдат трайно монтирани в строеж по смисъла на Директива 89/106. Директива 89/106 намирала приложение само по отношение на продуктите, които са необходими за изграждането на строеж, като например стени, тавани, отопление и т.н. Всъщност разглежданите анкерни устройства следвало да се класифицират като принадлежни части за сгради, които след изграждането на един строеж могат да бъдат закрепени и впоследствие също така демонтирани, без да се наруши целостта на строежа.

8 — Във връзка с това към писменото си становище от 11 август 2008 г. ответниците по главното производство са включили като приложение 12 писмо от генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ на Европейската комисия от 15 март 2007 г. По същество това писмо представлява потвърждение от страна на Комисията, че „Kedge Safety“ е допуснато до процедура за изпитвания за издаване на Европейско техническо одобрение съгласно член 9, параграф 2 от Директива 89/106.

29. Комисията обръща внимание, че Директива 89/106 сама по себе си не поставя съществени изисквания по отношение на строителните продукти, а на първо място се отнася до безопасността на строежите. Тъй като разглежданите анкерни устройства нямали връзка с посочените в приложение I към Директивата съществени изисквания по отношение на строежите, те принципно не попадали в уредбата на Директива 89/106.

Б — *По втория преюдициален въпрос*

30. В хода на устните заседания Комисията повдига въпроса за противоречието между това становище и дейността на генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ на Европейската комисия, която още от 2007 г. извършва изпитвания за издаване на техническо одобрение за „Kedge Safety“ съгласно член 8 и сл. от Директива 89/106. При това Комисията изтъква по същество, че нейните компетентни служби вече са приели общо становище, съгласно което анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 не попадат в уредбата на Директива 89/106. Следователно допускането на „Kedge Safety“ до процедурата за изпитвания с цел издаване на Европейско техническо одобрение съгласно член 9, параграф 2 от Директива 89/106 от страна на генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ на Европейската комисия трябвало да бъде оценено като грешка.

31. Основавайки се на регламентираните в приложение I към Директива 89/106 съществени изисквания по отношение на строежите, нидерландското правителство твърди, че само продуктите, които предвид тези изисквания допринасят за функционалната годност на тези сгради, биха могли да бъдат квалифицирани като строителни продукти по смисъла на Директива 89/106. Според нидерландското правителство разглежданите анкерни устройства не допринасят по този начин.

32. На втория преюдициален въпрос, а именно дали анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 могат да попаднат в приложното поле на Директива 89/686, ищците по главното производство и белгийското правителство дават положителен отговор. Ответниците по главното производство, нидерландското правителство и Комисията отговарят отрицателно на въпроса.

33. Ищците по главното производство застъпват по същество становището, че разглежданите анкерни устройства следва да се квалифицират като системи за свързване по смисъла на член 1, параграф 3 от Директива 89/686 и следователно попадат в обхвата на тази директива. Към тези анкерни устройства могат да бъдат свързани като лично предпазно средство, наричано по-долу „ЛПС“, в частност и обезопасителни въжета към строеж.

34. Също и според белгийското правителство анкерните устройства от клас A1 следва да се квалифицират като ЛПС,

попадащи в обхвата на Директива 89/686. Във връзка с това то изтъква по-специално че съгласно член 2, параграф 1 от Директива 89/656/ЕИО на Съвета от 30 ноември 1989 година относно минималните изисквания за безопасността и здравето на работниците при използването на лични предпазни средства на работното място [9] всяка добавка или принадлежности към лично предпазно средство по смисъла на тази директива трябва да се считат за лично предпазно средство. Тъй като анкерните устройства от клас А1 следва да се разглеждат като добавка или принадлежности, то тези средства следва по аналогия да се квалифицират и в рамките на Директива 89/686 като ЛПС.

35. Комисията обаче счита, че анкерните устройства от клас А1 не попадат в приложното поле на Директива 89/686. При разглежданите средства за защита от падане от височина трябва да се прави разлика между обезопасителния колан, обезопасителното въже и анкера. В този случай обезопасителният колан се счита за ЛПС по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 89/686, докато обезопасителните въжета следва да се квалифицират като системи за свързване по смисъла на член 1, параграф 3 от тази директива. Следователно тези два елемента попадат в приложното поле на Директива 89/686. За разлика от тях анкерът следва да се квалифицира като външно съоръжение по смисъла на член 1, параграф 3 от Директива 89/686 и следователно не попада в обхвата на Директива 89/686. Ответниците по главното производство и нидерландското правителство изразяват подобно становище.

9 — ОВ L 393, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 2, стр. 114).

В — *По третия преюдициален въпрос*

36. Запитващата юрисдикция поставя третия преюдициален въпрос, в случай че анкерните устройства от клас А1 по смисъла на EN 795 не попадат в приложното поле на Директиви 89/106 и 89/686. В този контекст тя иска по-специално да се изясни дали в рамките на изпитванията доколко ЛПС, което попада в обхвата на Директива 89/686 и трябва да бъде свързано с анкерно устройство от клас А1, отговаря на посочените в Директива 89/686 изисквания за безопасност, трябва да бъде разгледан и въпросът дали горепосоченото анкерно устройство е безопасно при предвидими условия на употреба по смисъла на приложение II към Директива 89/686.

37. На този трети преюдициален въпрос ищците по главното производство отговарят положително. Ответниците по главното производство, нидерландското правителство и Комисията отговарят отрицателно.

38. Ищците по главното производство поддържат, че точките на закрепване по смисъла на точка 3.1.2.2 от приложение II

към Директива 89/686 са безопасни само когато отговарят на изискванията на EN 795.

39. Според Комисията е очевидно, че безопасността на едно ЛПС, с което трябва да бъде предотвратено падане от височина или последиците от такова, зависи също и от безопасността на точката на закрепване, към която сбруята за тялото се закрепва за системата за свързване. Въпреки това съгласно Директива 89/686 основните изисквания за безопасност важали само за ЛПС, но не и за такива анкерни устройства, които не попадали в приложното поле на тази директива. Нидерландското правителство и ответниците по главното производство изразяват подобна позиция.

Г — *По четвъртия преюдициален въпрос*

40. С четвъртия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали е допустимо факултативното поставяне на маркировка ЕО върху анкерно устройство от клас A1 по смисъла на EN 795 като доказателство за съответствие с Директива 89/686 и/или с Директива 89/106.

41. Ответниците по главното производство, нидерландското правителство, белгийското правителство и Комисията дават отрицателен отговор на този четвърти преюдициален въпрос.

42. Според Комисията нито Директиви 89/106 и 89/686, нито Решение 93/465 предвиждат възможност за факултативно използване на маркировката „ЕО“. Тъй като разглежданите анкерни устройства не попадали в приложното поле на Директиви 89/106 и 89/686, факултативното поставяне маркировка „ЕО“ върху анкерно устройство като доказателство за съответствие с тези директиви било недопустимо.

43. Ответниците по главното производство също така изхождат от принципното положение, че е недопустимо факултативно използване на маркировка „ЕО“. Тъй като според тях разглежданите анкерни устройства все пак попадат в предметното приложно поле на Директива 89/106, използването на маркировка „ЕО“ съгласно тази директива е възможно, доколкото е предоставено европейско техническо одобрение по глава III от тази директива.

Д — *По петия преюдициален въпрос*

44. Запитващата юрисдикция поставя петия преюдициален въпрос, в случай че е възможно на анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 факултативно да се поставя маркировка „ЕО“ като доказателство за съответствие с Директива 89/686 и/или с Директива 89/106. В този контекст юрисдикцията в частност се интересува при спазването на каква процедура или процедури следва да се определи

съответствието с Директива 89/686 и/или с Директива 89/106.

45. Предвид отговорите на страните в производството по четвъртия преюдициален въпрос само ответниците по главното производство дават отговор на петия преюдициален въпрос. При това те преповтарят по същество своята позиция, че съгласно Директива 89/106 се разрешава на разглежданите анкерни устройства да се поставя маркировка „ЕО“, доколкото е предоставено Европейско техническо одобрение съгласно глава III от тази директива.

48. Ищците по главното производство твърдят, че EN 795 е приет на основата на предоставени от Комисията инструкции и следователно трябва да се счита за акт на Комисията по смисъла на член 234 ЕО, който подлежи на контрол от страна на Съда.

49. Белгийското правителство изтъква, че хармонизираните стандарти са разработени по поръчка от Комисията от частноправни институции. Освен това Комисията е тази, която съгласно член 5, параграф 4 от Директива 89/686 публикува в Официален вестник позоваванията на хармонизираните стандарти. Тъй като Директивата препраща в този смисъл към хармонизираните стандарти, те следва да се считат за част от общностното право.

Е — *По шестия преюдициален въпрос*

46. С шестия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали по отношение на посочените в EN 795 анкерни устройства от клас A1 този стандарт следва да се разглежда като общностно право, което може да бъде тълкувано от Съда.

47. Ищците по главното производство и белгийското правителство отговарят утвърдително на този въпрос. Ответниците по главното производство, нидерландското правителство и Комисията отговарят отрицателно.

50. Според ответниците по главното производство EN 795 не представлява хармонизиран стандарт относно разглежданите анкерни устройства. Следователно EN 795 не можел да бъде квалифициран като общностно право по отношение на тези устройства.

51. Нидерландското правителство също така отхвърля квалифицирането на EN 795 като общностно право по отношение на анкерните устройства от клас A1, поради факта че този стандарт изобщо не се счита за хармонизиран стандарт по отношение на такива анкерни устройства.

52. Комисията изтъква, на първо място, че EN 795 като хармонизиран стандарт е

публикуван в Официален вестник, като е указано, че тази публикация не се отнася до оборудването, описано в класове A, C и D, и следователно не може да се приеме, че това оборудване съответства на Директива 89/686[10]. Поради това EN 795 следва да бъде квалифициран по отношение на посочените в него анкерни устройства от клас A1 като доброволна техническа спецификация, която няма някаква особена връзка с общностноправните разпоредби. При условията на евентуалност Комисията поддържа, че съгласно член 234 ЕО Съдът се произнася преюдициално относно валидността и тълкуването на актовете на институциите на Общността и на ЕЦБ. Тъй като един европейски хармонизиран стандарт не може да бъде квалифициран като акт на институция на Общността по смисъла на тази разпоредба, Съдът не е компетентен относно тълкуването на такива стандарти.

Ж — *По седмия и осмия преюдициален въпрос*

53. В случай че Съдът се произнесе, че е компетентен да тълкува EN 795 по отношение на анкерните устройства от клас A1 по смисъла на този стандарт, със седмия и осмия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи как следва да се извършват предвидените в този стандарт изпитвания относно статичната и динамичната устойчивост на тези анкерни устройства. Запитващата юрисдикция поставя по-специално въпроса дали тези изпитвания трябва да се проведат при предвидимите условия на употреба (седми преюдициален въпрос) и при съблюдаване на посочените от производителя ограничения за употреба (осми преюдициален въпрос).

54. Предвид предложения от тях отговор на шестия въпрос ответниците по главното производство, нидерландското правителство и Комисията считат седмия и осмия преюдициален въпрос за безпредметни. Ако все пак Съдът отговори на тези въпроси, ответниците по главното производство посочват при условията на евентуалност, че на седмия въпрос следва да се отговори отрицателно, а на осмия — положително.

55. Ищците по главното производство и белгийското правителство отговарят положително както на седмия, така и на осмия преюдициален въпрос. Ищците по главното производство все пак обръщат внимание, че извършването на изпитвания при съблюдаване на ограничения за употреба е възможно само ако посоченият изпитващ орган е съгласен да ги направи.

10 — Съобщение на Комисията от 12 февруари 2000 г., цитирано в бележка под линия 6.

VII — Правни съображения

A — *Общи положения*

56. Директиви 89/686 и 89/106 имат за цел сближаване на техническите разпоредби и стандарти в областта на строителните продукти, съответно на ЛПС. Те се числят към така наречените директиви, приети съгласно „нов подход", с които се въвежда нов метод за хармонизиране за техническите разпоредби и стандарти в областта на общностното право в областта на продуктите [11].

57. Цел на този нов подход за хармонизиране на техническите разпоредби е, от една страна, приемането на единни технически разпоредби и стандарти за продукти, така че да се гарантира свободното движение на стоките по отношение на тези продукти. От друга страна, трябва да се избегне необходимостта хармонизиращите мерки постоянно да бъдат привеждани в съответствие с техническия прогрес или възпрепятстване на пускането на пазара на иновативни технически решения.

11 — Политическото решение да се следва този метод за хармонизиране в областта на техническото хармонизиране е взето от Съвета с Резолюция от 7 май 1985 година за нов подход в областта на техническото хармонизиране и стандартизиране (ОВ C 136, стр. 1).

58. За да бъдат приведени тези две основни цели в синхрон, новият подход при хармонизиране на техническите разпоредби се основава на следните основни принципи:

1. Общностният законодател определя основните изисквания, на които трябва да отговарят продуктите, попадащи в приложното поле на директивите.

2. Комисията възлага на частни организации за стандартизиране разработването на техническите спецификации, които конкретизират общите изисквания, формулирани в директивите.

3. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* като хармонизирани стандарти разработените от тези организации за стандартизиране технически спецификации.

4. Спазването и прилагането на хармонизираните стандарти от страна на производителите е доброволно. Те нямат задължителен характер.

5. Съществува оборима презумпция, че продуктите, които съответстват на хармонизираните стандарти, изпълняват и основните изисквания, формулирани в съответната директива.

59. Определените в директивите, приети съгласно „новия подход“, основни изисквания за продуктите се отнасят по правило до безопасността, както и до опазването на здравето, на околната среда и защитата на потребителя. В Директива 89/686 тези изисквания за продуктите се съдържат в приложение II.

60. Директива 89/106 се отклонява от този „нов подход“, доколкото не съдържа преки изисквания относно строителните продукти, а в приложение I определя съществените изисквания, които са приложими за един строеж [12]. Тези съществени изисквания имат последици по отношение на строителните продукти в смисъл, че трябва да позволят на строежите, в които са вградени, да изпълняват посочените в приложение I към Директива 89/106 съществени изисквания.

61. Частните организации за стандартизиране, на които е възложено разработването на техническите спецификации, са Европейският комитет по стандартизация (CEN [13]), Европейският комитет за стандартизация в областта на електротехниката (CENELEC [14]) и Европейският институт по телекомуникационни стандарти (ETSI [15]).

62. Директивите, приети съгласно „новия подход“, по правило също предвиждат маркировката „ЕО“ [16]. С тази маркировка се доказва, че маркираният продукт отговаря на изискванията, установени от всички отнасящи се до него директиви, приети съгласно „новия подход“. Ако един продукт попада в приложното поле на Директива 89/106, маркировката „ЕО“ е потвърждение, че продуктът позволява строежите, в които е вграден, да изпълнят съществените изисквания, посочени в тази директива [17].

63. Освен това повечето директиви, приети съгласно „новия подход“, налагат и задължение на производителя да подаде декларация за съответствие на ЕО, когато продуктът бъде пуснат на пазара. При тази декларация става дума основно за съпътстващ документ, с който пред административните органи, осъществяващи пазарен надзор, се удостоверява, че продуктът отговаря на съществените изисквания на приложимите директиви. Точното съдържание на тази декларация е изложено в съответната директива.

Б — *Първи преюдициален въпрос*

64. С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали анкерните устройства от клас A1

12 — Член 3, параграф 1 от Директива 89/106.

13 — Това съкращение се отнася за Comité Européen de Normalisation.

14 — Това съкращение се отнася за Comité Européen de Normalisation Electrotechnique.

15 — Това съкращение се отнася за European Telecommunications Standards Institute.

16 — Вж. точка IБ, буква а) от приложението към Решение 93/465.

17 — В този аспект съгласно член 4, параграф 2 от Директива 89/106 значението на маркировката „ЕО“ се състои в това, че с нея се удостоверява съответствието с техническите спецификации. Вж. във връзка с това *Langner*, D., in: *Dauses*, M. Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts. C. VI. Technische Vorschriften und Normen, 72 (24. доп. изд., 2009 г.).

по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 за защита от падане от височина при работа върху равни покриви попадат изключително в приложното поле на Директива 89/106.

65. Този въпрос се състои от два подвъпроса. От една страна, запитващата юрисдикция пита дали анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 попадат в приложното поле на Директива 89/106. При положителен отговор на този първи подвъпрос юрисдикцията пита дали по този начин такива анкерни устройства се изключват по необходимост от приложното поле на други директиви, приети съгласно „новия подход".

66. На втория подвъпрос, а именно дали разкриването на приложното поле на Директива 89/106 принципно изключва прилагането на други директиви, отнасящи се до безопасността на продуктите, незабавно може да се отговори отрицателно. Това е така, защото установеният от общностния законодател в сферата на директивите общ подход за хармонизиране на техническите разпоредби и стандарти от правото в областта на продуктите се основава именно на презумпцията, че един продукт може да бъде предмет на регулиране от няколко директиви, приети съгласно „новия подход", които уреждат различни аспекти на същия този продукт [18].

67. На първия подвъпрос, дали анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 попадат в приложното поле на Директива 89/106, следва да се отговори, като се държи сметка за специфичните начин на регламентиране и систематика на Директива 89/106.

68. Съгласно член 1 от Директива 89/106 в приложното ѝ поле попадат продуктите, които са предназначени за трайно влагане в строежи, включващи както сгради, така и гражданско строителство, и за които се отнасят съществените изисквания по отношение на строежите. Тези съществени изисквания са определени в приложение I и се отнасят до 1) товароносимост (механично съпротивление и устойчивост), 2) пожаробезопасност, 3) хигиена, здраве и околна среда, 4) безопасност при експлоатация, 5) защита от шум, 6) икономия на енергия и топлоизолация.

18 — Вж. във връзка с това само член 2, параграф 2, буква а) от Директива 89/106, където се регламентира значението на маркировката „ЕО", когато продуктът е предмет и на други директиви по отношение на други аспекти. Ако две директиви, приети съгласно „новия подход", уреждат еднакви аспекти на същия продукт, е напълно възможно прилагането на едната директива да води до неприлагането на другата. Такова правило се съдържа например в член 1, параграф 4 от Директива 89/686. Вж. във връзка с това точка 94 от настоящото заключение.

69. Следователно начинът за регламентиране на Директива 89/106 се отличава с това, че приложното ѝ поле е функционално дефинирано. Съгласно член 1 то обхваща именно продуктите, предназначени за трайно влагане в даден строеж, които са необходими или полезни за това последният да може да отговори на едно или повече от описаните в приложение I съществени изисквания.

70. За да се определи дали разглежданите анкерни устройства за защита от падане от височина попадат изключително в приложното поле на Директива 89/106, следователно е необходимо да се изясни дали по правило тези устройства трайно се влагат в съответните строежи и дали допринасят за удовлетворяване на описаните в приложение I изисквания.

71. Констатацията дали разглежданите устройства са произведени, за да бъдат вложени трайно в строеж, изисква оценка на фактите, която се явява задължение на запитващата юрисдикция.

72. В този случай запитващата юрисдикция трябва да разгледа въпроса дали демонтирането или смяната на съответните анкерни устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 представляват процеси, които изискват извършването на строителни дейности [19]. Ако тези анкерни устройства са вложени в строеж в рамките на техния обичаен монтаж, по такъв начин, че отстраняването им да изисква извършването на строителни работи, то следва да се приеме, че са произведени, за да бъдат вложени трайно в строеж.

73. Макар в крайна сметка да е задължение на запитващата юрисдикция да прецени дали за демонтирането или за смяната на анкерни устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 е необходимо извършването на строителни дейности, описанието на тези анкерни устройства в хармонизирания стандарт EN 795 показва ясно, че при всички случаи това трябва да е обичайният случай. Това е така, защото от този стандарт става ясно, че едно анкерно устройство от клас A1 съдържа „анкер“ за закрепване към вертикални, хоризонтални и наклонени повърхности [20]. „Анкери“ по смисъла на този хармонизиран стандарт са самостоятелни части, които трайно се закрепват към строително съоръжение, към което могат трайно да се закрепят анкерни устройства или лични предпазни средства [21]. Тъй като демонти-

19 — Вж. точка 1.3.2 от Тълкувателен документ № 4: „Безопасност при експлоатация“, публикуван със Съобщение на Комисията относно тълкувателните документи от Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ C 62, стр. 106 и сл.). На това място по-специално се пояснява, че трайното влагане на един продукт означава, че отстраняването на такъв продукт намалява характеристиките на строежа и че неговото демонтиране или смяна са процеси, които изискват извършването на строителни дейности. В този случай обаче не се отделя сериозно внимание на предупреждението за влошени характеристики на строежа в случай на отстраняване на продукта, тъй като това обстоятелство само за себе си не се отнася до трайното свързване на продукта със строежа, а по-скоро до неговата функционална годност за изпълнение на описаните в приложение I към Директива 89/106 изисквания относно строежа.

20 — Точка 3.13.1.1 от EN 795.

21 — Точка 3.5 от EN 795.

рането на такива анкери предвид характера им обичайно изисква извършването на строителни дейности, то съставените от тях анкерни устройства при всички случаи биха могли да бъдат класифицирани като инсталация по смисъла на член 1 от Директива 89/106, която е произведена, за да бъде трайно закрепена към сграда.

74. Съдържанието на приложение I насочва в твърде слаба степен по отношение на отговора на въпроса дали анкерни устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 според функцията си следва да допринасят за удовлетворяване на описаните в приложение I към Директива 89/106 съществени изисквания по отношение на строежите. Все пак веднага става ясно, че описаните в точка 4 от приложение I изисквания относно „Безопасност при експлоатация“ на строежи представляват полезна изходна точка при определянето дали разглежданите анкерни устройства могат да попадат в приложното поле на Директива 89/106.

75. Под заглавие „Безопасност при експлоатация“ в точка 4 от приложение I към Директива 89/106 се посочва, че строежът трябва да бъде проектиран и изпълнен по такъв начин, че да не създава неприемливи рискове от инциденти при обслужване или работа, като подхлъзване, падане, удар, изгаряне, електрически удар, нараняване от експлозия.

76. Във връзка с това от документа произтича, че разглежданите анкерни устройства трябва да предоставят защита на работниците, които извършват ремонтни или поддържащи дейности на покрив или на инсталирани на покрива уреди, например външно тяло на климатична инсталация. Така в настоящия случай се поставя въпросът дали регламентираните в приложение I към Директива 89/106 изисквания относно безопасността при експлоатация на строежи включват и безопасността при достъп до покрива.

77. От съдържанието на текста на приложение I към Директива 89/106 не могат да бъдат извлечени насоки дали споменатите там изисквания относно „безопасността при експлоатация“ трябва да включват и безопасността на работници при работа от външната страна на сграда.

78. От Тълкувателен документ № 4: „Безопасност при експлоатация“ към Директива 89/106/ЕИО [22] обаче става ясно, че понятието „безопасност при експлоатация“ по смисъла на приложение I към Директива 89/106 следва да се тълкува разширително. Под заглавие „Пояснение относно съществените изисквания относно „Безопасност при експлоатация“ в точка 2 от този тълку-

22 — Тълкувателен документ № 4: Безопасност при експлоатация (посочен в бележка под линия 19, стр. 106 и сл.). Съгласно член 3, параграф 3 от Директива 89/106 предвидените в приложение I съществени изисквания се конкретизират в така наречените „Тълкувателни документи“, с които се постига необходимата връзка между тези съществени изисквания и възлаганията за стандартизиране, възлаганията за указания за европейско техническо одобрение и признаването на други технически спецификации по смисъла на членове 4 и 5 от тази директива. Между другото, член 12 от Директива 89/106 посочва във връзка с това, че тълкувателните документи конкретизират изложените в член 3 и в приложение I съществени изисквания чрез хармонизиране на терминологията и на техническата база, както и чрез въвеждане на класове или нива за всяко изискване, ако е необходимо и ако научните и технически познания позволяват това.

вателен документ по-специално се посочва, че безопасността при експлоатация по смисъла на приложение I към Директива 89/106 се отнася до риска за хора, които се намират вътре в или в близост до строежи, да претърпят тежки и преки телесни повреди.

79. Макар от другите пояснения на този тълкувателен документ да е видно, че рисковете от инциденти, които трябва да се предотвратят със съществените изисквания относно безопасността при експлоатация на строежите, са преди всичко рисковете, възникващи в рамките на една „нормална“ експлоатация на строежите [23], неизчерпателното изброяване на относимите рискове обхваща и групи рискове, които нямат непосредствена връзка с експлоатация на строежите от застрашените лица и които могат дори да засегнат лица извън съответните строежи. Към последно споменатите групи рискове се включва например описаният в точка 3.3.2.1 риск от наранявания и смъртни злополуки в резултат на удар от падащи предмети, които принадлежат към строежа.

80. С оглед на разностранния характер на видовете рискове и на рисковете, за които се отнася безопасността при експлоатация по смисъла на приложение I към Директива 89/106, това понятие следва да се тълкува разширително. Поради това според мен то трябва да включва и безопасността на работници при работа от външната страна на сграда [24].

81. С оглед на тези констатации стигам до заключението, че анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 могат да допринесат според функцията си за изпълнение на посочените в приложение I към Директива 89/106 съществени изисквания.

82. Предвид гореизложеното на първия преюдициален въпрос следва да се отговори, че анкерни устройства от клас A1 по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 попадат в приложното поле на Директива 89/106, ако са произведени, за да бъдат трайно свързани със строеж. Фактът, че те попадат в приложното поле на Директива 89/106, по принцип не изключва прилагането на други директиви, отнасящи се до безопасността на продуктите.

B — *Втори преюдициален въпрос*

83. С втория си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция цели да се

23 — Като стандартен пример за тези групи рискове можем да посочим рисковете „падане след подхлъзване“, „падане след стъпване накриво и препъване“, както и „внезапни или дължащи се на разлика във височините падания“, описани в точка 3.3.1.2 от Тълкувателен документ № 4 (посочен в бележка под линия 19).

24 — Във връзка с това не трябва да остане неспоменато обстоятелството, че от публикуването на заглавието и на референтните данни на хармонизираните стандарти по смисъла на Директива 89/106 става ясно, че от 1 ноември 2006 г. хармонизираният стандарт EN 516/2006 намира приложение за „Съоръжения за достъп до покрива — пешеходни пътеки, вътрешни стълби и стъпала“; вж. във връзка с това Съобщение на Комисията във връзка с прилагането на Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно сближаването на законовите, подзаконови и административни разпоредби на държавите членки по отношение на строителните продукти (ОВ C 309, стр. 1 и сл.).

установи дали анкерните устройства от клас A1 по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 могат да попаднат в приложното поле на Директива 89/686.

84. Съгласно точка 3.13.1.1 от EN 795 анкерните устройства от клас A1 включват „анкер“ за закрепване към вертикални, хоризонтални и наклонени повърхности. „Анкерите“ по смисъла на този хармонизиран стандарт са самостоятелни части, които трайно се закрепват към строително съоръжение, към което могат трайно да се закрепят анкерни устройства или лични предпазни средства [25]. Съществения компонент на анкерните устройства от клас A1 следователно са анкери, които са закрепени към строително съоръжение.

85. По смисъла на член 1, параграф 2, първа алинея от Директива 89/686 ЛПС са съоръжения, проектирани за носене или държани от човек. Тъй като по своя характер анкерните устройства от клас A1 по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 не са пригодени да бъдат носени или държани от човек, принципно е недопустимо квалифицирането им като ЛПС съгласно член 1, параграф 2, първа алинея от Директива 89/686.

86. Квалифициране на такива анкерни устройства като ЛПС съгласно член 1, параграф 2, втора алинея, букви а)—в) според мен е неоснователно и по причина че ЛПС са предназначени да бъдат носени или държани от човек.

25 — Точка 3.5 от EN 795.

87. Квалифицирането на анкерни устройства от клас A1 като ЛПС по реда на член 1, параграф 3 от Директива 89/686 е принципно недопустимо по същата причина.

88. Съгласно член 1, параграф 3 от Директива 89/686 всяка система, пусната на пазара заедно с ЛПС за свързването ѝ с друг външен, допълнителен уред, се разглежда като интегрална част от тези средства дори ако системата не е предназначена за постоянно носене или държане от потребителя за целия период на излагане на риск.

89. Във връзка с това ищците по главното производство по-специално посочват, че анкерите, които съставляват основния компонент на анкерните устройства от клас A1 съгласно EN 795, по смисъла на тази разпоредба следва да бъдат квалифицирани като свързващи системи, с които ЛПС се закрепва към строеж.

90. Този довод не е убедителен.

91. В светлината на общите изисквания на член 1, параграф 2, първа алинея от Директива 89/686 категорията „свързващи системи“ по смисъла на член 1, параграф 3 може всъщност да включва само движими вещи, които могат да се носят или държат от потребители. Този анализ намира

доказателство в текста на член 1, параграф 3, съгласно който не е необходимо системата за свързване да бъде предназначена *постоянно* да се носи или държи от потребителя, докато е изложен на опасност. По този начин най-малкото мълчаливо се потвърждава, че и такива системи за свързване по правило могат да се носят или държат от потребителя, така че по принцип да става дума за движими вещи.

92. Във връзка с това се препраща и към точка 3.1.2.2 от приложение II към Директива 89/686, в която се поставят основни изисквания спрямо ЛПС за защита от падане от височина. Съгласно тази разпоредба ЛПС, предназначено за предотвратяване на падане от височини или следствията от него, трябва да включва сбруя за тялото и система за закрепване, която може да се свързва със сигурна точка на закрепване.

93. Тъй като анкерните устройства от клас A1 следва във връзка с това да се считат за „сигурни точки на закрепване“, докато „сигурните точки на закрепване“ по точка 3.1.2.2 от приложение II към Директива 89/686 всъщност не са част от ЛПС, то тази разпоредба представлява ново доказателство за правилността на заключението, че анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 не попадат в уредбата на Директива 89/686.

94. В заключение следва да се позова също на член 1, параграф 4 от Директива 89/686, съгласно който ЛПС, попадащи в обхвата на други директиви, предназначени да постигнат същите цели по отношение на пускането на пазара, свободно движение на стоки и безопасността както настоящата директива, са изключени от приложното поле на Директива 89/686. Както вече посочих в отговора на първия преюдициален въпрос, анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 попадат в приложното поле на Директива 89/686, ако са произведени, за да бъдат трайно свързани със строеж [26]. Ако според запитващата юрисдикция това важи и за разглежданите анкерни устройства, те следва да попадат в приложното поле на Директива 89/106. Съгласно член 1, параграф 4, първо тире те попадат извън приложното поле на Директива 89/686.

95. След всичко посочено, на втория преюдициален въпрос следва да се отговори, че анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 не попадат в приложното поле на Директива 89/686.

Г — *Трети преюдициален въпрос*

96. С третия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция цели по същество да се установи дали анкерно устройство, което като такова не попада в приложното поле на Директива 89/686, все пак следва да бъде включено в него, ако

26 — Вж. точка 82 от настоящото заключение.

е предназначено да бъде свързано с ЛПС, попадащо в уредбата на Директива 89/686.

97. Във връзка с това запитващата юрисдикция препраща по-специално към точка 3.1.2.2 от приложение II към Директива 89/686, съгласно първа алинея от която ЛПС, предназначено за предотвратяване на падане от височини или следствията от него, трябва да включва сбруя за задържане на тялото и система за закрепване, която може да се свързва със *сигурна точка на закрепване*. Съгласно трета алинея от точка 3.1.2.2 в случай на необходимост производителят трябва да определи в инструкциите си цялата съответна информация по отношение на *характеристиките на сигурната точка на закрепване*.

98. Следователно с основание може да се предположи, че с третия преюдициален въпрос трябва да се установи дали използването на понятието „сигурна точка на закрепване“ в точка 3.1.2.2 от приложение II към Директива 89/686 означава, че трябва да се извърши и тестването на безопасността на такива точки на закрепване в рамките на Директива 89/686.

99. На този въпрос следва да се отговори отрицателно.

100. На първо място, следва да се обърне внимание, че текстът на точка 3.1.2.2 от приложение II към Директива 89/686 не указва еднозначно, че точките на закрепване, към които могат да бъдат закрепени ЛПС, би следвало да се включват в приложното поле на Директива 89/686. Първата алинея от точка 3.1.2.2 съдържа само констатацията, че ЛПС, предназначени за предотвратяване на падане от височини или следствията от него, трябва да бъдат проектирани така, че да могат да бъдат свързани със сигурна точка на закрепване. Последната алинея съдържа във връзка с това задължения относно съдържанието на инструкциите, в които евентуално трябва да се съдържа и информация за характеристиките, които трябва да притежава една сигурна точка на закрепване.

101. Ето защо считам, че текстът на точка 3.1.2.2 от приложение II към Директива 89/686 не съдържа и убедителни данни, за да се презумира, че безопасността на точките на закрепване, предназначени да бъдат свързани с ЛПС, попадащи в приложното поле на Директива 89/686, следва да бъде тествана занапред и в рамките на Директива 89/686.

102. Тази констатация намира потвърждение в систематичното тълкуване на Директива 89/686. В този случай по-специално трябва да се обърне внимание на това, че приложение II към Директива 89/686 определя само основните изисквания за безопасност, които ЛПС трябва да изпълняват съгласно член 3 от тази Директива с оглед на опазване на здравето на потребителите и гарантиране на безопасността им. В този смисъл приложение II не се занимава с въпроса кои продукти попадат в приложното поле на Директива 89/686, а по-скоро с въпроса на кои изисквания

трябва да отговарят продуктите, попадащи в уредбата на Директива 89/686. Така приложение II по принцип не засяга материалния обхват на Директива 89/686.

103. Предвид гореизложеното на третия преюдициален въпрос следва да се отговори, че в рамките на изпитванията дали лично предпазно средство, попадащо в приложното поле на Директива 89/686, отговаря на основните изисквания по тази директива, въпросът дали анкерните устройства, с които могат да се свържат тези предпазни средства, са сигурни при предвидимите условия на употреба, е ирелевантен.

Д — *Четвърти преюдициален въпрос*

104. С четвъртия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция цели да се установи дали е възможно факултативното поставяне на маркировка „ЕО“ върху анкерно устройство от клас A1 по смисъла на EN 795 като доказателство за неговото съответствие с Директива 89/686 и/или с Директива 89/106, в случай че Съдът стигне до извода, че такива анкерни устройства изобщо не попадат в приложното поле на тези директиви.

105. В началото искам да припомня, че по мое мнение на първия преюдициален въпрос следва да се отговори в смисъл, че анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 попадат в приложното поле на Директива 89/106, ако са произведени, за да бъдат трайно свързани със строеж [27].

106. При отговора на четвъртия преюдициален въпрос следва да се подчертае, че както от систематичното, така и от телеологичното тълкуване на релевантните разпоредби е видно, че върху продукти, които не попадат в приложното поле на Директива 89/686 и/или на Директива 89/106, не може да бъде поставяна маркировка „ЕО“ съгласно тези директиви.

107. Във връзка с това, на първо място, може да се направи позоваване на Решение 93/465, в точка IБ от приложението към което се съдържат основните правила за поставяне и прилагане на маркировката „ЕО“ [28]. Съгласно тези правила:

— маркировката „ЕО“ показва съответствие с всички задължения, които са предвидени за производителя на продукта, по смисъла на директивите,

27 — Вж. точка 82 от настоящото заключение.

28 — Решение 93/465 съдържа по същество изискванията спрямо законодателите в областта на директивите относно разработването на директивите, приети съгласно „новия подход“. Така съдържащите се в точка IБ от приложението основни правила за поставяне и прилагане на маркировката „ЕО“ са намерили израз в директивите, приети съгласно „новия подход“ след влизането в сила на това решение. Освен това с Директива 93/68/ЕИО на Съвета от 22 юли 1993 г. (ОВ L 220, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 13, стр. 20) са изменени приетите до този момент съгласно „новия подход“ директиви и са приведени в съответствие с Решение 93/465.

съдържащи разпоредби за нейното поставяне (точка IБ, буква а),

— маркировката „ЕО“, поставена върху индустриални продукти, символизира факта, че физическото или юридическото лице, което е поставило или е било отговорно за поставянето на споменатата маркировка, е проверило съответствието на продукта с всички разпоредби за хармонизация на Комисията, които се отнасят за продукта и са били предмет на подходящи процедури за оценяване на съответствието (точка IБ, буква б),

— всеки индустриален продукт, за който се отнасят директиви за техническа хармонизация, основаващи се на принципите на новия подход, трябва да получат маркировката „ЕО“, освен ако някои директиви предвиждат друго (точка IБ, буква д),

— държавите членки трябва да приемат в националното си законодателство всички необходими разпоредби, за да се изключи възможността за недоразумения и за избягване на каквато и да е злоупотреба с маркировката „ЕО“ (точка IБ, буква л).

108. Считам, от систематичното взаимодействие на тези правила става еднозначно ясно, че продукти могат да бъдат обозначавани с маркировката „ЕО“ само ако и доколкото попадат в приложното поле на директивите, приети съгласно „новия подход“, и отговарят на предвидените в тях изисквания [29].

109. Едно телеологично тълкуване на релевантните разпоредби води до същото заключение.

110. Смисъл и цел на маркировката „ЕО“ е да се гарантира свободното движение на стоките по отношение на маркираните продукти [30]. Ето защо както Директива 89/106, така и Директива 89/686 съдържат ясни разпоредби, че държавите членки принципно не могат да забраняват, ограничават или възпрепятстват предлагането на пазара на продукти, които носят маркировката „ЕО“, попадат в приложното поле на тези директиви и отговарят на изискванията им [31].

111. Във връзка с това с маркировката „ЕО“ компетентните национални органи биват уведомени, че според лицето, предлагащо продукта на пазара, същият този продукт отговаря на изискванията на съответните директиви, приети съгласно „новия подход“. Така съобразно функцията

29 — Вж. *Wagner*, G. Das neue Produktsicherheitsgesetz: Öffentlich-rechtliche Produktverantwortung und zivilrechtliche Folgen (Teil I). *BB* 1997. 2489—2497.

30 — Вж. точка 57 от настоящото заключение.

31 — Член 4, параграф 1 от Директива 89/686. Член 4, параграф 2 във връзка с член 6 от Директива 89/106.

си маркировката ЕО е адресирана главно към националните административни органи [32].

112. При съблюдаване на тази обща цел на маркировката „ЕО“, не би имало никакъв смисъл да се позволява поставянето на маркировка „ЕО“ на продукти, които не попадат в приложното поле на директиви, приети съгласно „новия подход“. По отношение на продукти, които не попадат в приложното поле на директивите, приемани съгласно „новия подход“, поставянето на маркировка „ЕО“ очевидно не би наложило задължение за държавите членки да признават съответствието на тези продукти с едно изцяло хармонизирано равнище на защита. Следователно маркировката „ЕО“ върху такива продукти по никакъв начин не би могла да допринесе за гарантиране на свободното движение на стоки по отношение на тези продукти.

113. Поставянето на маркировка „ЕО“ върху продукти, които не попадат в приложното поле на някоя от директивите, приети съгласно „новия подход“, би породило голямо объркване, тъй като в този случай по никакъв начин не би могло да се разбере какво точно се удостоверява с маркировката „ЕО“, поставена върху конкретен продукт. В крайна сметка това би навредило и на защитата на потребителите [33].

114. Ето защо в член 30, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 година за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 на Съвета [34], който е в сила от 1 януари 2010 г., изрично е посочено, че маркировката „ЕО“ може да бъде нанасяна само на продукти, за които нейното нанасяне е предвидено от конкретна разпоредба на законодателството на Общността за хармонизация и не може да бъде нанасяна на никакви други продукти [35].

115. След всичко това на четвъртия преюдициален въпрос следва да се отговори в смисъл, че на анкерно устройство от клас 1

32 — *Klindt*, T. Das Recht der Produktsicherheit: ein Überblick. *VersR*. 2004, 296—298. Вж. също *Van Rienen*, W./*Wasser*, U. EG-Recht der Gas- und Wasserversorgungstechnik. Bonn 1999, 139, които изтъкват, че значението на маркировката „ЕО“ се изчерпва с това да укаже на националните органи, осъществяващи надзор върху пазара, че е проведена процедурата по оценяване съответствието на продукта със съществените изисквания на релевантната директива и поради това до доказване на противното съгласно общностното право продуктът може да бъде свободно пускан в продажба и използван във всички държави членки. Вж. също *Strübbe*, K. Die Neuordnung des deutschen Konformitätsbewertungssystems. Regensburg 2006, p. 120 sq.; *Kapoor*, A./*Klindt*, T. „New Legislative Framework“ im EU-Produktsicherheitsrecht — Neue Marktüberwachung in Europa? — *EuZW* 2008, 649—651.

33 — Идеята, че защитата на потребителите в тази правна област занапред също трябва да бъде взимана предвид, е видна по-специално от тридесето съображение на Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 година относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение 93/465/ЕИО (ОВ L 218, стр. 82). Тук място по-специално се обръща внимание на това, че маркировката „ЕО“ трябва да бъде единствената маркировка за съответствие, указваща, че продуктът е в съответствие с общностното законодателство за хармонизация. Все пак може да се използват други маркировки, ако допринасят за подобряване на защитата на потребителите и не се уреждат от общностното законодателство за хармонизация. Вж. също *Lenz*, C./*Scherer*, J. Ist die Anbringung von Qualitätszeichen nationaler Prüfungsorganisationen neben CE-Kennzeichnungen zulässig? — *EWS* 2001, приложение 3 към бр. 11, стр. 4 и сл., които описват защитата на потребителите и ползвателите срещу въвеждане в заблуждение вече при действието на Решение 93/465 като допълнителна цел на маркировката „ЕО“.

34 — ОВ L 218, стр. 30.

35 — Също и член R11 от приложение I към Решение № 768/2008 изрично предвижда, че за маркировката „ЕО“ се прилагат основните принципи, определени в член 30 от Регламент № 765/2008.

по смисъла на EN 795 не може да се поставя маркировка „ЕО“ като доказателство за неговото съответствие с директива, в чието приложно поле това устройство не попада.

Е — *Пети преюдициален въпрос*

116. Петият преюдициален въпрос се поставя от запитващата юрисдикция, в случай че при отговора на предходните преюдициални въпроси Съдът стигне до заключението, че разглежданите анкерни устройства наистина не попадат в приложното поле на Директиви 89/686 и 89/106, но все пак върху тях може факултативно да се постави маркировка „ЕО“ по силата на тези директиви.

117. В този случай запитващата юрисдикция иска да се установи по какъв начин за целите на факултативната маркировка „ЕО“ следва да се провери дали анкерни устройства, които не попадат в приложното поле на Директиви 89/686 и 89/106, отговарят на условията, определени в тези директиви.

118. Както вече изложих по-горе, факултативно прилагане на маркировка „ЕО“ е недопустимо. Така петият преюдициален въпрос е лишен от предмет и не се нуждае от допълнително разглеждане.

Ж — *Шести преюдициален въпрос*

119. С шестия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция цели да се установи дали съдържащите се в EN 795 разпоредби и изисквания за анкерните устройства от клас A1 следва да бъдат считани за общностно право, което може да бъде тълкувано от Съда.

120. С оглед на правилното разбиране на този въпрос следва да се изтъкне, че EN 795 определя изискванията и процедурите за изпитвания за анкерни устройства от пет различни класа, означени с букви от A до E. Съгласно този хармонизиран стандарт се класифицират строителните анкерни устройства от клас A, подвижните анкерни устройства от клас B, анкерните устройства с хоризонтални гъвкави въжета от клас C, анкерните устройства с хоризонтални корави анкерни релси от клас D и поддържаните от собствената им тежест анкерни устройства от клас E.

121. Стандартът EN 795 е приет от CEN на 29 март 1996 г. и на 12 февруари 2000 г. е публикуван от Комисията в рамките на прилагането на Директива 89/686 като хармонизиран стандарт по смисъла на тази директива [36]. Все пак тази публикация е направена под изричната уговорка, че тя не се отнася до оборудването, описано в класове A (строителни анкерни устройства),

36 — Съобщение на Комисията от 12 февруари 2000 г., посочено в бележка под линия 6.

C (анкерни устройства с хоризонтални гъвкави въжета) и D (анкерни устройства с хоризонтални корави анкерни релси) и че следователно за тези устройства не може да се приеме, че отговарят на изискванията на Директива 89/686.

122. Предвид специфичното обстоятелство, че Комисията не приема съдържащите се в EN 795 изисквания и процедури за изпитвания за анкерни устройства от клас A като хармонизиран стандарт по смисъла на Директива 89/686 и не ги публикува в Официален вестник, по отношение на анкерните устройства от клас A EN 795 не може да се счита за хармонизиран стандарт по смисъла на Директива 89/686 [37].

123. Това означава, че EN 795 може да бъде считан за хармонизиран стандарт по смисъла на Директива 89/686 само по отношение на анкерните устройства от класовете B и E. За анкерни устройства от класовете A, C и D обаче той следва да бъде квалифициран като нехармонизиран стандарт от технически характер, който е издаден от частна организация за стандартизиране [38]. Вече на тази основа следва да се отговори отрицателно на въпроса на запитващата юрисдикция дали съдържащите се в EN 795 разпоредби и изисквания за анкерните устройства от клас A1 следва да бъдат квалифицирани като част от общностното право.

124. След всичко това на шестия преюдициален въпрос следва да се отговори в смисъл, че по отношение на анкерните устройства от клас A1 по смисъла на този хармонизиран стандарт EN 795 не следва да бъде разглеждан като общностно право, което е предмет на тълкуване от Съда.

3 — *Седми и осми преюдициален въпрос*

125. В случай че Съдът се произнесе, че е компетентен да тълкува EN 795 по отношение на анкерни устройства от клас A1 по смисъла на този стандарт, то със седмия и осмия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи по какъв начин следва да се извършват предвидените в този стандарт изпитвания относно статичната и динамичната

37 — Вж. *Gambelli*, F. Aspects juridiques de la normalisation et de la réglementation technique européenne. Paris 1994, p. 17 sq., който изтъква, че хармонизираният стандарт е стандарт, съставен от CEN и проявяващ определени характеристики. Една от тези характеристики е, че съставеният от CEN европейски хармонизиран стандарт е приет от Комисията и в допълнение е публикуван в Официален вестник.

38 — Вж. *Jarass*, H. Probleme des Europäischen Bauproduktenrechts. — *NZBau* 2008, 145—146, който описва стандартите, приети от европейските комисии по стандартизиране, които не са възложени и/или одобрени от Комисията, в качеството им на нехармонизирани европейски стандарти, които представляват чисто професионални познания.

устойчивост на тези анкерни устройства. Запитващата юрисдикция поставя по-специално въпроса дали тези изпитвания трябва да се проведат при предвидимите условия на употреба (седми преюдициален въпрос) и при съблюдаване на посочените от производителя ограничения за употреба (осми преюдициален въпрос).

126. Тъй като считам, че по отношение на анкерните устройства от клас A1 EN 795 не може да бъде квалифициран като общностно право, което подлежи на тълкуване от Съда, седмият и осмият преюдициален въпрос са лишени от предмет. Следователно те не се нуждаят от допълнително разглеждане.

VIII — Заключение

127. Предвид изложеното по-горе предлагам на Съда да отговори по следния начин на преюдициалните въпроси на Rechtbank 's-Gravenhage:

„1. Анкерните устройства от клас A1 по смисъла на Европейския хармонизиран стандарт EN 795 попадат в приложното поле на Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно сближаването на законовите, подзаконови и административни разпоредби на държавите членки по отношение на строителните продукти, ако са произведени, за да бъдат трайно свързани със строеж. Фактът, че те попадат в приложното поле на Директива 89/106, по принцип не изключва прилагането на други директиви, отнасящи се до безопасността на продуктите.

2. Анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795 не попадат в приложното поле на Директива 89/686/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на личните предпазни средства.

3. В рамките на изпитванията дали лично предпазно средство, попадащо в приложното поле на Директива 89/686, отговаря на основните изисквания по тази директива, въпросът дали анкерните устройства, с които могат да се свържат тези предпазни средства, са сигурни при предвидимите условия на употреба, е ирелевантен.

4. На анкерно устройство от клас 1 по смисъла на EN 795 не може да се поставя маркировка „ЕО“ като доказателство за съответствието му с директива, в чието приложно поле това устройство не попада.

5. По отношение на анкерните устройства от клас A1 по смисъла на EN 795, последният не може да бъде квалифициран като общностно право, което подлежи на тълкуване от Съда.“